

ที่ ยล 0037.3/๑๕๓๓

ถึง สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอทุกอำเภอ/ องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา/
เทศบาลนครยะลา และเทศบาลเมืองเบตง

พร้อมนี้ จังหวัดยะลา ขอส่งสำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0891.3/ว 2499 ลงวันที่ 20 สิงหาคม 2553 เรื่อง ขอความร่วมมือดำเนินการตามมติและข้อเสนอสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งทราบและพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องตามระเบียบกฎหมาย อำนาจหน้าที่ และสถานการณ์คลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกี่ยวกับมติและข้อเสนอสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 2 พ.ศ.2552 ใน 8 มติที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และข้อเสนอเพื่อการพัฒนาจากรายงานความก้าวหน้าผลการปฏิบัติการมติและข้อเสนอจากสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 1 พ.ศ.2551 รายละเอียดสามารถดาวน์โหลดได้ที่เว็บไซต์สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดยะลา www.yalalocal.go.th หวังขอหนังสือราชการ สำหรับสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอให้แจ้งเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ด้วย

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดยะลา
กลุ่มงานส่งเสริมฯ โทร /โทรสาร 0-7322-2786

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

เลขที่	7989	หน้า	4.30
วันที่	25 ส.ค. 2553		

ที่ มท 0891.3/ว 2499

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กทม. 10200

๑๐ สิงหาคม 2553

เรื่อง ขอความร่วมมือดำเนินการตามมติและข้อเสนอสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร 0107/4063 ลงวันที่ 6 กรกฎาคม 2553

สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ได้เสนอมติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2552 ต่อคณะรัฐมนตรีในคราวที่ประชุมเมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2553 ที่ประชุมรับทราบและมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบต่อไป ซึ่งสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้นำเสนอมติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติดังกล่าวที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใน 8 มติ ให้คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กกถ.) พิจารณา ในคราวประชุมครั้งที่ 2/2553 เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2553 และที่ประชุมมีมติให้กระทรวงมหาดไทยในฐานะกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับรับไปดำเนินการในส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบ สำหรับมติและข้อเสนอจากสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2551 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับข้อเสนอเพื่อการพัฒนาจากรายงานความก้าวหน้าผลการปฏิบัติการตามที่ตั้งสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขได้ทำการสำรวจและจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ไปดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงมหาดไทย พิจารณาแล้ว เพื่อให้การขับเคลื่อนมติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่ จึงขอความร่วมมือจังหวัดแจ้งมติและข้อเสนอสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2552 ใน 8 มติที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และข้อเสนอเพื่อการพัฒนาจากรายงานความก้าวหน้าผลการปฏิบัติการมติและข้อเสนอจากสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2551 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบและพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องตามระเบียบกฎหมาย อำนาจหน้าที่ และสถานะการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิบูลย์ สงวนพงศ์)

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านพัฒนาชุมชน

และส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการมีส่วนร่วม

โทร. 0 2241 9000 ต่อ 4132-5

โทรสาร 0 2241 9000 ต่อ 4103

๕๖๕

กระทรวงมหาดไทย
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวง
วันที่ - 8 ก.ค. 2553
เลขรับ ๘๔๔๘๑
เวลา... วันจันทร์ที่ ๑๐๓๐๐

เลขที่... 669
วันที่ 8 ก.ค. 2553
เวลา...

ที่ นร ๐๑๐๗/๕๐๖๒๓

๒ กรกฎาคม ๒๕๕๓

สำนักนโยบายและแผน สป.
- 8 ก.ค. 2553
เลขรับ 6514
เวลา...

เรื่อง มติและข้อเสนอจากสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๒

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

อ้างถึง หนังสือสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๐๑๐๗/๖๖๕๔ ลงวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๒ เรื่อง ขออนุญาตออกแถลงการณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๐๑๐๗/๒๕๗๑ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๓ เลขรับ 40880 วันที่ 3 ก.ค. 2553

ตามหนังสือที่อ้างถึง ได้แจ้งมติคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กกด.) ที่เห็นชอบให้กระทรวงมหาดไทยในฐานะกำกับดูแล องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ทุกระดับ รับไปดำเนินการตามมติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อให้ อปท. เป็นแกนหลักในการสนับสนุนให้เกิดกลไกความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในระดับท้องถิ่น ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ในการนี้ สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ได้เสนอมติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๒ ต่อคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๓ ที่ประชุมรับทราบและมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบต่อไป

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี พิจารณาเห็นว่า มติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติดังกล่าว มีส่วนที่เกี่ยวข้องกับ อปท. ใน ๘ มติ จึงได้นำเสนอ กกด. พิจารณาในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๓ และที่ประชุมมีมติเห็นชอบ ให้กระทรวงมหาดไทยในฐานะกำกับดูแล อปท. ทุกระดับรับไปดำเนินการในส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบ สำหรับมติและข้อเสนอจากสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๑ จากรายงานความก้าวหน้าผลการปฏิบัติที่เกิดขึ้น สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขได้ทำการสำรวจและจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้พบปัญหาอุปสรรค และมีข้อเสนอเพื่อการพัฒนา เพื่อให้มติดังกล่าวขับเคลื่อนไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่ เห็นสมควรให้ อปท. รับข้อเสนอในส่วนที่เกี่ยวข้องไปดำเนินการต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีรภัทร สันติเมทนีดล)

รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจ
ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๒๒๔๐ ๗๓๔๓ - ๕

เลขที่... 6726
วันที่ 12 ก.ค. 2553
เวลา...

เลขที่... 1176
วันที่ 12 ก.ค. 2553
เวลา...

ตามกฤษฎีกาว่าด้วยกฎหมายพนัน

5119 9564

3 NOV 58 11.00

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจ โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๗๓๘๓-๔

นร ๐๑๐๗/๒๕๓๑ วันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๓ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

มติและข้อเสนอจากสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๒

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผ่านรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย)

๑. ความเป็นมา

คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กกถ.) ในคราวประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๕๒ ได้พิจารณามติและข้อเสนอจากสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๑ และมีมติเห็นชอบให้กระทรวงมหาดไทย ในฐานะกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ทุกระดับรับไปดำเนินการโดยเฉพาะมติดังที่เกี่ยวข้องกับ อปท. ได้แก่ มติที่ ๑.๖ ยุทธศาสตร์ในการจัดการปัญหาจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และมติที่ ๑.๗ บทบาท อปท. กับการจัดการสุขภาพและทรัพยากรสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เพื่อให้ อปท. เป็นแกนหลักในการสนับสนุนให้เกิดกลไกความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในระดับท้องถิ่นต่อไป และสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้แจ้งมติดังกล่าวให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องแล้ว (เอกสารแนบ ๑ และ ๒)

๒. ข้อเท็จจริง

สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ได้เสนอมติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๒ ต่อคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๓ ที่ประชุมรับทราบและมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป โดยมีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับ อปท. ใน ๘ มติ ได้แก่

มติที่ ๑ การจัดการขยะอันตรายจากชุมชนอย่างมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

มติที่ ๓ การพัฒนาระบบบริการปฐมภูมิเพื่อการเข้าถึงบริการสุขภาพที่มีคุณภาพของ

ประชาชน

มติที่ ๕ ยุทธศาสตร์นโยบายแอลกอฮอล์ระดับชาติ

มติที่ ๖ โรคติดต่ออุบัติใหม่

มติที่ ๗ การพัฒนาการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือกให้

เป็นระบบบริการสุขภาพหลักของประเทศคู่ขนานกับการแพทย์แผนปัจจุบัน

มติที่ ๙ การแก้ไขปัญหาคอขวดเหตุทางถนน

มติที่ ๑๐ การพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมเพื่อสุขภาพของเด็ก เยาวชนและครอบครัว

มติที่ ๑๑ การพัฒนาระบบการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง

(เอกสารแนบ ๓)

/๓. ข้อพิจารณา

รวมต.นร.(๑) ทั่วประเทศ..... 386 -

วันที่ ๒ พ.ค. ๕๓ เวลา ๑๖.๑๐ น.

4100

A 2.4.50 6.55 A.

๓. ข้อพิจารณา

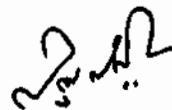
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีพิจารณาเห็นว่า

๓.๑ มติและข้อเสนอจากสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๒ เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย โดยให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องผลักดัน สนับสนุน และส่งเสริมให้ อปท. เข้าไปมีส่วนร่วมในเกือบทุกมิติ และในแต่ละมิติสอดคล้องกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งเป็นอำนาจและหน้าที่ของ อปท. ในการจัดบริการสาธารณะให้กับประชาชนในพื้นที่ตามมาตรา ๑๖, ๑๗ และ ๑๘ ดังนั้น จึงเห็นสมควรส่งเสริมและสนับสนุน อปท. ในการดำเนินการตามมติดังกล่าว โดยมอบให้กระทรวงมหาดไทยในฐานะกำกับดูแล อปท. ทุกระดับรับไปดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง และให้สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องผลักดัน มติที่ ๑ ให้เกิดเป็นรูปธรรมตามมติคณะรัฐมนตรีต่อไป

๓.๒ สำหรับมติและข้อเสนอจากสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๑ ตามข้อ ๑.๑ จากรายงานความก้าวหน้าผลการปฏิบัติที่เกิดขึ้น สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขได้ทำการสำรวจและจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้พบปัญหาอุปสรรค และมีข้อเสนอเพื่อการพัฒนา เพื่อให้มติดังกล่าวขับเคลื่อนไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่ จึงเห็นสมควรแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย สมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย และ อปท. รับข้อเสนอในส่วนที่เกี่ยวข้องไปดำเนินการต่อไป (เอกสารแนบ ๔)

๔. ข้อเสนอ

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ข้อ ๓.๑ และ ๓.๒ หากเห็นชอบจึงได้นำเสนอที่ประชุม กกต. เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

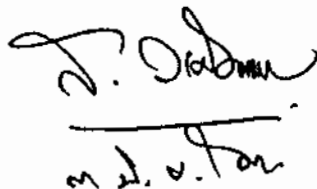

(นายจตุรงค์ ปัญญาดีล)

ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

คณ.โอบ บม.

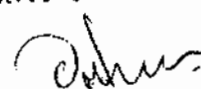
แจ้งให้ กกต. รับทราบ
วันที่ ๑๑ ก.ค. ๕๕

คณ.

คณ.

คณ.

(นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ)

นายกรัฐมนตรี

สรุปมติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๒ ที่เกี่ยวข้องกับ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มติสมัชชาสุขภาพ	เนื้อหา
มติที่ ๑ การจัดการขยะอันตรายจากชุมชนอย่างมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน	(๑) ขอให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติและคณะกรรมการสาธารณสุขร่วมพิจารณา จัดตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจสำหรับการจัดการขยะอันตรายจากชุมชน ประกอบด้วยหน่วยงานรับผิดชอบภาครัฐ ตัวแทน อปท. และตัวแทนภาคประชาสังคม เป็นต้น เพื่อทำหน้าที่ ๑) จัดทำนโยบายด้านการจัดการขยะอันตรายจากชุมชน รวมทั้งส่งเสริมและควบคุมให้มีการลดปริมาณขยะอันตรายจากชุมชน ๒) เชื่อมประสาน ทบทวน และขับเคลื่อนแผนและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะอันตรายจากชุมชนที่มีอยู่ในปัจจุบันของหน่วยงานรับผิดชอบ และ อปท. เป็นต้น ๓) ผลักดันให้ อปท. ทุกแห่ง กำหนดให้ปัญหาขยะอันตรายเป็นวาระสำคัญของ อปท. (๒) ขอให้ภาคเครือข่าย/องค์กรสมาชิกทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม อปท. และสื่อมวลชนทุกแขนงและชุมชน เป็นต้น ๑) ผลักดันให้มีการกำหนดมาตรการให้ผู้ประกอบการภาคเอกชนออกแบบและผลิตผลิตภัณฑ์ที่ปลอดภัยต่อสุขภาพ และให้มีกลไกสนับสนุนการจัดซื้อคืนซาก เป็นต้น ๒) รณรงค์ให้ทุกภาคส่วนเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการและพิษภัยของขยะอันตรายจากครัวเรือนหรือชุมชน สนับสนุนให้ อปท. มีการดำเนินการจัดการขยะอันตรายชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ๓) ติดตาม เฝ้าระวัง และตรวจสอบการจัดการขยะอันตรายจากชุมชนของหน่วยงานของรัฐ อปท. และผู้ประกอบการภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง การประเมินและติดตามเฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนทั้งผู้ประกอบการอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะอันตรายและประชาชนในชุมชนที่อยู่ใกล้เคียง ๔) ให้หน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ๕) สนับสนุนให้ อปท. ระดับจังหวัด จัดตั้งศูนย์บริหารจัดการขยะอันตรายจากชุมชน สำนักนายกรัฐมนตรี โดยสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำมติสมัชชาสุขภาพ มติที่ ๑ ไปปฏิบัติ
มติที่ ๓ การพัฒนาระบบบริการปฐมภูมิเพื่อการปฐมภูมิเพื่อการเข้าถึงบริการสุขภาพที่มีคุณภาพของประชาชน	ให้กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) เป็นเจ้าภาพร่วมกับสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (สถ.) อปท. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและภาคีภาคประชาชน พัฒนาแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการตามยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบบริการปฐมภูมิที่ชัดเจนให้แล้วเสร็จภายในปี ๒๕๕๓ โดยนำแผนยุทธศาสตร์ความร่วมมือพัฒนาระบบบริการปฐมภูมิ ระยะ ๕ ปี พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๔ ประสานกับแผนยุทธศาสตร์ทศวรรษกำลังคนด้านสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๙

มติสมัชชาสุขภาพ	เนื้อหา
	แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง ๒๕๕๕ นโยบายการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและมติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ มติ ๑.๗ มาประกอบในการพัฒนาด้วย โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ อปท. ให้ความสำคัญและมีแผนที่ชัดเจน พัฒนากลไกที่มีอำนาจในการบริหารจัดการทรัพยากรจากทุกภาคส่วน โดยให้ อปท. และภาคประชาชน ร่วมเป็นกรรมการในกลไกที่กำหนดทิศทางการบริหารจัดการ สนับสนุนทรัพยากร และติดตามประเมินผลเพื่อให้มีระบบบริการปฐมภูมิที่ยั่งยืนในพื้นที่
มติที่ ๕ ยุทธศาสตร์นโยบายแอลกอฮอล์ระดับชาติ	ให้คณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติ คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติและจังหวัดร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ หน่วยงานราชการ อปท. เป็นต้น สนับสนุนการดำเนินงานและเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรม โดยบทบาทของ อปท. และภาคราชการส่วนภูมิภาค ๑) พัฒนามาตรการของนโยบายแอลกอฮอล์ที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาและทรัพยากรของพื้นที่ ๒) กำหนดสถานการณ์การบริโภคและความเข้มแข็งของนโยบายแอลกอฮอล์ท้องถิ่นเป็นตัวชี้วัดความก้าวหน้า เพื่อพัฒนาแรงจูงใจสำหรับ อปท. ๓) สนับสนุนการนำนโยบายแอลกอฮอล์ระดับประเทศไปปฏิบัติในระดับพื้นที่ ๔) ติดตามสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และผลกระทบในพื้นที่ ๕) อปท. และข้าราชการส่วนภูมิภาค เป็นแบบอย่างที่ดีในการควบคุมปัญหา โดยเฉพาะการบังคับใช้กฎหมาย
มติที่ ๖ โรคติดต่ออุบัติใหม่	ให้คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อจัดตั้งคณะกรรมการโรคติดต่ออุบัติใหม่ระดับชาติ โดยให้มีองค์ประกอบครบถ้วนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งภาครัฐอื่น ๆ ภาคเอกชน หน่วยงานวิชาการ อปท. และภาคประชาสังคมมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อการบริหารจัดการโรคติดต่ออุบัติใหม่แบบบูรณาการ ให้แล้วเสร็จภายใน ๑ ปี
มติที่ ๗ การพัฒนาการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือกให้เป็นระบบบริการสุขภาพหลักของประเทศคู่ขนานกับการแพทย์แผนปัจจุบัน	โดยกำหนดให้มีกลไกระดับจังหวัด ที่ประกอบด้วย หมอพื้นบ้าน แพทย์แผนไทย อปท. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และภาคประชาสังคม ทำหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนบทบาทและพัฒนาศักยภาพของหมอพื้นบ้านในการดูแลสุขภาพของประชาชนในชุมชนนั้น ๆ และส่งเสริมให้ อปท. ทุกระดับ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และภาคประชาสังคม ดำเนินการรวมทั้ง ให้รัฐและ อปท. เป็นแกนหลัก ในการดำเนินการจัดทำแผนการจัดตั้งโรงพยาบาลแพทย์แผนไทยต้นแบบใน ๔ ภูมิภาค อย่างน้อยภาคละ ๑ แห่ง โดยเปิดโอกาสให้ภาคีหลักที่ทำงานด้านการแพทย์แผนไทยเข้าร่วมวางแผนอย่างต่อเนื่อง
มติที่ ๘ การแก้ไขปัญหามลพิษทางถนน	ขอให้รัฐบาลเร่งรัดดำเนินการ ๑) ให้สภาองค์กรชุมชน อปท. และภาคประชาสังคมร่วมกับชุมชน ช่วยผลักดันการใช้พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทา-

มติสมัชชาสุขภาพ	เนื้อหา
	สาธารณสุข พ.ศ.๒๕๕๐ ให้เกิดแผนชุมชนด้านความปลอดภัย ๒) ให้ ศธ. และอปท. ร่วมกับกระทรวงที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันจัดทำหลักสูตรความปลอดภัยทางถนน และจัดให้มีการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพในสถานศึกษาทั้งในและนอกระบบทุกระดับ
มติที่ ๑๐ การพัฒนาโลก การมีส่วนร่วมเพื่อสุขภาวะ ของเด็ก เยาวชน และ ครอบครัว	ขอให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นเจ้าภาพหลัก ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการที่ประกอบด้วย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงยุติธรรม กระทรวงแรงงาน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ องค์กรที่ทำงานด้านเด็ก เยาวชน และครอบครัว ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ และตัวแทนเด็กและเยาวชนจากสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย เพื่อ ๑) ทำการศึกษาวิจัยกลไกและรูปแบบทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ทั้งในระดับประเทศและระดับจังหวัด รวมทั้งจุดแข็งและจุดอ่อนของ กลไกการเสริมสร้างสุขภาวะของเด็ก เยาวชนและครอบครัว ๒) พัฒนาให้เกิด นวัตกรรมกลไกการขับเคลื่อนอย่างมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพของเครือข่ายด้าน เด็กเยาวชน และครอบครัว ๓) จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย และยุทธศาสตร์การ พัฒนาสุขภาวะเด็ก เยาวชน และครอบครัวที่มีประสิทธิผล โดยให้นำความเห็นและ ข้อเสนอจากสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๒ มาประกอบการพิจารณา และนำเสนอ เข้าสู่กระบวนการพิจารณาระเบียบการของสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๓ ทั้งนี้ การดำเนินการตาม ข้อ ๑) - ๓) มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องทุกระดับอย่างกว้างขวาง
มติที่ ๑๑ การพัฒนาระบบการ ดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุ ที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง	โดย ขอให้ อปท. ๑) เป็นเจ้าภาพประสานหน่วยงานระดับท้องถิ่น เพื่อจัดตั้ง คณะกรรมการพัฒนาระบบการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง ในชุมชน และให้มีผู้รับผิดชอบโดยตรง ในการจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ ท้องถิ่น แผนพัฒนาท้องถิ่น ๓ ปี และแผนพัฒนาท้องถิ่นประจำปี รวมทั้งให้ จัดทำแผนพัฒนาบุคลากรที่รับผิดชอบการดูแลผู้สูงอายุระยะยาวของ อปท. ๒) จัดทำฐานข้อมูลผู้สูงอายุให้ครอบคลุมโดยแบ่งประเภทตามกลุ่มภาวะพึ่งพิงในทุก ตำบล/ท้องที่ ๓) สนับสนุนค่าอุปโภคบริโภค ปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย รวมทั้งส่งเสริมอาชีพหรือพิจารณาจัดสวัสดิการสังคมให้กับครอบครัวที่ดูแล ผู้สูงอายุที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง ๔) จัดให้มีศูนย์ดูแลผู้สูงอายุกลางวัน ศูนย์ดูแลพัก พิงและฟื้นฟูสำหรับผู้สูงอายุในชุมชนตามความต้องการของพื้นที่ ๕) พิจารณา ปรับปรุงเพิ่มเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุที่อยู่ในภาวะพึ่งพิงจากอัตราของผู้สูงอายุทั่วไป ทั้งนี้ไม่ต่ำกว่าเส้นความยากจน และ ๖) ร่วมกันพัฒนาศักยภาพของ อปท. โดยให้ความรู้ต่างๆ

รายงานความก้าวหน้าผลการปฏิบัติการมติและข้อเสนอจากสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ

ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๑

คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กกถ.) ในคราวประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๕๒ ได้พิจารณามติและข้อเสนอจากสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๑ และมีมติเห็นชอบให้กระทรวงมหาดไทยในฐานะกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ทุกระดับ รับไปดำเนินการโดยเฉพาะมติที่เกี่ยวข้องกับ อปท. ได้แก่ มติที่ ๑.๖ ยุทธศาสตร์ในการจัดการปัญหาจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และมติที่ ๑.๗ บทบาท อปท. กับการจัดการสุขภาพและทรัพยากรสิ่งแวดล้อม

ในการนี้ สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) ได้ทำการสำรวจและจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้พบปัญหาอุปสรรค และมีข้อเสนอเพื่อการพัฒนา ดังนี้

๑. กรณีให้ อปท. ทุกระดับดำเนินการ

- ปัญหาและอุปสรรค

(๑) อปท. บางแห่งยังไม่เข้าใจเกี่ยวกับมติทำให้ไม่มีการกำหนดข้อบังคับในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และไม่แน่ใจว่าเป็นภารกิจของท้องถิ่นหรือไม่ และบางแห่งให้ข้อมูลว่าภาครัฐไม่ได้ให้ความจริงจังในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและแก้ไขผลกระทบจากสัมปทานต่างๆ และ อปท. ส่วนใหญ่ระบุว่ายังติดขัดเรื่อง กฎ ระเบียบเกี่ยวกับการสนับสนุนทุนการศึกษา และขาดแคลนบุคลากรด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม และไม่ได้กำหนดในแผนพัฒนาไว้ชัดเจน ตลอดจนความไม่ชัดเจนในนโยบาย

(๒) บุคลากรสังกัด อปท. ยังมีความรู้ความเข้าใจต่อกระบวนการสมัชชาสุขภาพ และเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดการสุขภาพ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมน้อย และมีข้อจำกัดในด้านการสนับสนุนงบประมาณจากฝ่ายบริหาร ซึ่ง อปท. แต่ละแห่งให้ความสำคัญกับนโยบายที่แตกต่างกัน รวมทั้งผู้นำท้องถิ่นยังให้ความสำคัญเรื่องนี้ไม่มากเท่าที่ควร ขาดกระบวนการดำเนินงานภาคีเครือข่าย วิชาการ และบุคลากรไม่เพียงพอ

(๓) องค์การบริหารส่วนจังหวัดทุกแห่งสามารถกำหนดกรอบอัตรากำลังบุคลากรสาธารณสุขได้ แต่การจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาบุคลากรสาธารณสุขมีน้อย ไม่มีอัตราตำแหน่งให้บรรจุที่ อปท. โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบล

(๔) มีการทำความเข้าใจกับประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในนโยบายและแผนงานต่างๆ เพื่อที่ อปท. จะได้สนับสนุนได้ตรงตามความต้องการของประชาชน แต่ปัญหาในขณะนี้ คือ ประชาชนในพื้นที่ยังขาดการมีส่วนร่วมอย่างจริงจังในการพัฒนาคุณภาพชีวิต การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขาดความรู้ความเข้าใจในผลกระทบต่อสุขภาพ อปท. บางแห่งให้ข้อมูลว่าประชาชนในพื้นที่มีความคิดว่างานเหล่านี้ต้องเป็นหน้าที่ของหน่วยงานราชการเท่านั้น และยังไม่สามารถค้นหาปัญหาสุขภาพของตนเองได้อย่างแท้จริง

- ข้อเสนอเพื่อการพัฒนา

(๑) มอบหมายให้องค์กรกลางของ อปท. ได้แก่ สมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย และสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย

๑) เป็นแกนกลางในการสื่อสารมติสมัชชาที่เกี่ยวข้องกับ อปท. รวมทั้งมี การวิเคราะห์ กฎ ระเบียบที่เป็นปัญหาอุปสรรคในการจัดการสุขภาพและทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และควรเป็นแกนการจัดทำฐานข้อมูลสุขภาพและการประเมินผลกระทบทางสุขภาพและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของ อปท. และควรมีการถอดบทเรียน อปท. ต้นแบบ (Best Practice Model) เกี่ยวกับการเชื่อมโยงบูรณาการจากระบบและแก้ไขปัญาสุขภาพ และจัดการสิ่งแวดล้อม ๒) ประสานความร่วมมือกับสำนักงานสุขภาพแห่งชาติ (สช.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พัฒนาศักยภาพของบุคลากรในสังกัด อปท. ในเรื่องการนำสมัชชาสุขภาพสู่การปฏิบัติในพื้นที่ และผลักดันกระบวนการจัดทำนโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วมเข้าไปบรรจุเป็นวิธีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของ อปท. ทุกระดับและต่อเนื่อง และ ๓) อปท. ควรมองปัญหาในเชิงบูรณาการการแก้ไขปัญหาร่วมกันมากกว่าหนึ่งท้องถิ่นเชื่อมต่อกันในพื้นที่

(๒) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เร่งปรับปรุงระเบียบการบรรจุบุคลากรให้ท้องถิ่นสามารถรับตรงได้ และระบบต้องเอื้อการบรรจุบุคลากรในภูมิสำเนาเดิม หรือกรณีสอบได้ที่อื่นให้สามารถโยกย้ายกลับมาภูมิสำเนาได้ รวมทั้งแก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมายของ อปท. ในเรื่องการวางแผนการพัฒนาบุคลากร การส่งบุคคลและบรรจุเข้าทำงานด้วย

(๓) มีการกำหนดแผน/นโยบายเชิงปฏิบัติที่ชัดเจนในการบังคับใช้ให้ อปท. ต้องมีการดำเนินการจัดทำแผน/กิจกรรมในการพัฒนาบุคลากรสาธารณสุขในพื้นที่อย่างเป็นระบบ

(๔) หน่วยงานในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควรมีการถอดบทเรียน อปท. ต้นแบบ (Best Practice Model) เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และขยายผลไปยัง อปท. แห่งอื่น ๆ

๒. กรณีให้กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และมหาวิทยาลัยที่ตั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทุกภาคส่วน ทุกระดับ

- ปัญหาอุปสรรค พบว่า

(๑) กระทรวงสาธารณสุข ยังถ่ายโอนสถานีนอนมัยสู่อปท. ไม่เป็นตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจ เนื่องจากระเบียบของ สธ. และ มท. ยังไม่ได้มีการปรับแก้กันหรือเอื้ออำนาจในการบริหารจัดการงาน เงิน และบุคลากร อย่างไรก็ตามได้มีการจัดทำคู่มือการดำเนินการถ่ายโอนภารกิจสาธารณสุขให้แก่ อปท. ที่มีรายละเอียดมากขึ้น รวมทั้งการเร่งรัดการออกระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสถานีนอนมัยที่ถ่ายโอนไป อปท.

(๒) นโยบายด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งปัจจุบัน อปท. ได้รับการถ่ายโอนอำนาจมาหลายด้าน แต่ในการดำเนินการ อปท. ยังขาดบุคลากรที่เกี่ยวข้องโดยตรง ควรจัดการให้ความรู้บุคลากร เพื่อให้ อปท. จัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และ อปท. จะต้องทำข้อบังคับต่อผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมที่มีต่อสุขภาพประชาชน

(๓) กฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ ยังไม่เอื้อต่อการจัดการสุขภาพ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของ อปท. โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของชุมชน

- ข้อเสนอเพื่อการพัฒนา

(๑) กระทรวงสาธารณสุข กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันพัฒนาศักยภาพบุคลากรของ อปท. ให้มีความรู้และทักษะที่ชำนาญด้านกฎหมายสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมแบบบูรณาการ และควรมีนโยบายที่ชัดเจนในการถ่ายโอนสถานีนามัย เพื่อให้ อปท. สามารถจัดทำแผนการถ่ายโอนภารกิจได้

(๒) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ควรดำเนินการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนให้สอดคล้องกับ การถ่ายโอนสถานีนามัยในรุ่นต่อไป และประสานความร่วมมือ กกค. ในการศึกษารูปแบบการถ่ายโอนสถานีนามัยไปยัง อปท. ในระดับต่างๆ ให้แล้วเสร็จ

(๓) สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ควรกำหนดนโยบายและทิศทางเกี่ยวกับหลักประกันสุขภาพในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ อปท. ที่รับการถ่ายโอนสถานีนามัยให้ชัดเจน

(๔) สำนักงบประมาณควรจัดสรรงบประมาณเฉพาะสำหรับการพัฒนาบุคลากร ทั้งก่อนและหลังการถ่ายโอนเพื่อให้ส่วนราชการดำเนินการชี้แจงการถ่ายโอนและพัฒนาทักษะต่าง ๆ แก่บุคลากรเพื่อให้สามารถให้บริการได้อย่างมีคุณภาพ

(๕) องค์กรกลางของ อปท. ทั้ง ๓ ระดับ กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา เป็นแกนกลางร่วมกับหน่วยงานรัฐและ อปท. จัดให้มีการศึกษากฎหมาย กฎ ระเบียบต่างๆ ด้านการจัดการสุขภาพ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บนหลักการการกระจายอำนาจให้แก่ อปท. และอปท. ทุกระดับควรมีแผนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามบริบทพื้นที่

(๖) หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนกระจายอำนาจฯ และมีการใช้กลยุทธ์ให้ข้าราชการพนักงานเพิ่มความเข้มในการบังคับใช้กฎหมาย ให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยในบ้านเมืองและเป็นธรรม และรัฐควรมีงบประมาณส่งเสริมการจัดการสิ่งแวดล้อมให้ชุมชน โดยอาจมีการสมทบจาก อปท. และชุมชน เป็นต้น เพื่อที่จะมีทุนสนับสนุนในการจัดทำกิจกรรมโครงการ เพื่อเป็นการปลูกฝังทัศนคติของเด็กและเยาวชนในการที่จะรักและหวงแหนธรรมชาติ
